

DÁNSKÝ ZÁKONÍK

=

DÁNSKÝ KRÁLOVSKÝ ZÁKON 1665

(Neautorizovaný překlad)

Část A (Úvod)

My, Fridrich III., z boží milosti král dánský, norský, král Wendů a Gótů, vévoda šlesvický, holštýnský, stormarnský a dithmarschský, hrabě z Oldenburgu a Delmenhorstu atd.

Dáváme všem lidem na vědomí, že, nejen my z příkladů jiných, ale také z našich vlastních zkušeností seznáváme a každodenně jsme shledali, jak báječně velký a všemocný Bůh vládne jak už nad všemi králi a knížaty, tak také nad jejich poddanými královskými říšemi a zeměmi, shodně s radou jeho velkolepé moudrosti, a na zemi vše řídí a určuje, od té doby nás tento poznatek stejně tak jako jeho boží všemohoucnost otcovsky osvobodila od nebezpečí skoro viditelného a před námi stojícího zániku a zhroucení, které hrozilo královskému domu a také našim královským říším a zemím, a k takovému konci vedlo.

Dáváme na vědomí, že jsme nejen zachráněni a přeneseni do vytouženého stavu klidu a míru, ale také, že nás tehdy existující královská rada a všechny stavy, šlechtické i nešlechtické, duchovní i světské, přiměly vzdát se jejich dřívějších výsad a volebních práv, které předtím od nás podepsanou kapitulací se všemi opisy, punktacemi a klauzulemi považují jako nicotné a neplatné, s tím souhlasit a zprošťují nás svobodně v každém vztahu a bez žádné výjimky od přísahy, ke které jsme se svázali, když jsme počali naši vládu, a tak bez nucení a bez žádného popohánění, nucení a nařízení z naší strany, z vlastní svobodné vůle a po důkladné úvaze ve vši pokoře nás jako hlavu a prvního vlastníka tak jako naše mužské a ženské potomstvo narozené z právoplatného manželství, tak dlouho, dokud někdo z nich bude živ, přenášet dědičné právo jak na tyto naše krále dánské a norské, tak jako všechno právo majestátu jakož i absolutní moc, suverenitu a všechna královská privilegia a regálie...

Část B

I.

Nejlepší počátek všeho konání je začít s Bohem. Proto je první, co nařizujeme vážně přede všemi v tomto královském zákonu, že naše potomstvo, děti a děti jejich dětí ještě v tisíci generacích jak v mužské tak i ženské linii opravňujeme jako dědičné krále dánské a norské, kteří budou ctít Boha, sloužit mu a prosit ho všemi způsoby a možnostmi, které odhalil ve svém svatém a pravdivém písmu, a že vyznávají naši křesťanskou víru každým způsobem, jak byla představena čistá a nepozměněná v Augsburské konfesi v roce 1530, a že se obyvatelé země přidržují též čisté a neznetvořené křesťanské víry, a brání ji mocí a v těchto zemích a říších ochraňují proti všem heretikům, fanatikům a bezbožníkům.

II.

Absolutní, dědičný král dánský a norský má být nadále pohlížen svými poddanými a ctěn jako nejvyšší a nejvyšší hlava na zemi, stojící nad všemi lidskými zákony, které nad sebou neznají žádní vládci a soudci, co se týče jak duchovních tak i světských věcí, jako Bůh sám.

III.

Proto má král vlastnit nejvyšší moc a sílu, aby podle své dobré vůle a libovůle vydával zákony a nařízení, aby je vykládal, měnil, cokoli přidal a cokoli odebral, dokonce aby jednoduše rušil zákony, které byly vytvořeny jím nebo jeho předchůdci, a také, aby ze všeobecné platnosti zákona udělal výjimku u tohoto královského zákona, který musí zůstat rozhodujícím základem říše a jeho sepsání je navždy nezměnitelné a neodvolatelné.

IV.

Sám král musí mít nejvyšší moc a právo jmenovat a propouštět všechny úředníky, vyšší i nižší, jedno, jakého jména nebo titulu, který mají podle své libovůle a úsudku, tak že všechny úřady a služební místa, jedno jakou silou je drží, mají první výchozí bod v absolutní moci krále, stejně jako u pramene.

V.

Sám král má mít vrchní velení nad ozbrojenými silami a nad sestavením vojska, má také právo vést války, uzavírat a rušit svazky, ať už s kýmkoli a kdy to uzná zavhodné, a může vybírat daně stejně jako dávky, protože každý ví, že říše a země bez ozbrojené moci nemůže být chráněna a vojenské síly nemohou být udržovány bez žoldu a žold nemůže být sehnán bez zdanění.

VI.

Sám král má mít také nejvyšší moc nad duchovenstvem od nejvyššího po nejnižší stupeň, aby určoval a nařizoval o všech církevních slavnostech a bohoslužbách, aby, pokud to uzná za vhodné, dával pokyny na poradách, shromážděních a při dohodách o církevních záležitostech a zakazoval je, a aby zcela obecně a zkrátka, měl sám král moc, která je potřeba k užívání všemožných regálií a majestátních práv, ať už mají jakýkoli účel.

VII.

Veškerá jmenování, listiny a výnosy panování nesmějí být vydávána pod žádným jiným jménem, nežli královým, stejně tak budou opatřeny jeho pečeti a vždy budou podepsány jeho vlastní rukou, předpokládaje, že již dosáhl plnoletosti.

VIII.

Plnoletosti má král dosáhnout ve čtrnácti letech, na konci svého třináctého a na začátku čtrnáctého roku, a to tak, že jakmile dosáhne čtrnáctého roku, prohlásí se osobně a veřejně plnoletým a nebude již považovat za žádaného zákonného zástupce nebo regenta.

IX.-XVI. Paragrafy pojednávají o nezletilosti krále, o regentech a vychovatelích, kteří mají být vybráni královskou rodinou, a o nemožnosti jakéhokoli druhu interregna. Paragraf XVI končí větou, že král si může sám pro sebe vymoci dovolení, že bude veřejněpomazán v kostele se všemi akty doprovázejícími tuto ceremonii.

XVII. Král nemůže sjednat jakoukoli přísahu nebo jakýkoli druh povinnosti ať už ústně nebo písemně, neboť jako svobodný a za sebe odpovědný absolutní vládce nemůže být vázán svými poddanými na přísahu nebo si nechat předepisovat povinnosti.

XVIII.-XXV. Paragraf XVII stanovuje, že král může určit datum své korunovace sám, i když ještě nedosáhl plnoletosti. Paragraf XIX stanovuje, že „rozum a denní zkušenost učí“, že síla je v jednotě, „...jak královská říše dánská, norská, tak také všechny provincie, země, ostrovy državy, klenoty, zlato...“ jsou navždy a nedělitelně od krále a nemohou být předány obzvláště jiným královským princům a princeznám. Paragrafy XX-XXV obsahují další stanovení o pobytu princů a princezen a stanovují krále jako jejich jediného soudce, který také určí, s kým vejdou do sňatku a zdali budou moci smět vyjet do zahraničí atd.

XXVI. Pokud zůstane něco nevyřešeno, co v těchto prováděních nebylo stanoveno – ohledně moci absolutního panování a majestátu, tak to může být shrnuto několika výstižnými slovy: že král dánský a norský, svobodný a vybavený všemi druhy moci, je absolutní dědičný král, takže vše, co o absolutním, suverénním, křesťanském a dědičném monarchovi bude řečeno nebo sepsáno, bude vyloženo v nejlepším a nejpozitivnějším smyslu, jak se zcela patří na absolutního, dědičného krále Dánska a Norska, to stejně se rozumí pro absolutní, dědičnou královnu dánskou a norskou pro případ, že by toto právo časem připadlo princezně královské krve. A protože denní zkušenosti a smutné příklady jiných zemí výstižně demonstrují, jak je nepříznivé, když je nějakým způsobem zneužita mírnost a soucit králů a panovníků, že jim je jejich moc skoro nepozorovatelně odjímana jinou nebo jinými osobami, dokonce i jejich příštími a nejdůvěrnějšími služebníky (= potomky), a že tímto způsobem všeobecného blaha, jakožto i králi samotnému, se činí nejvyšší neprávem a zlo, tak že by na mnohých místech bylo neobyčejně příhodné, kdyby králové a panovníci hájili svoji autoritu s větší horlivostí, jak už se to ale často stává. Tímto bychom chtěli našim následovníkům, absolutním dědičným králům Dánska a Norska, důsledně doporučit, aby s větším úsilím a otevřenými očima dbali na to, aby chránili své dědičné právo a svou absolutní suverenitu – jinými slovy – aby byl jejich majestát neporušen, tak jak je, a aby byl přes nás úplně přenesen tímto královským zákonem jako věčné dědictví, a proto žádáme a nařizujeme také to nejprísnější, co se týče jejich případného prosazování: jestliže někdo takový, jedno kdo, bude mít odvalu něčeho získat nebo dosáhnout, co by mohlo jedním nebo více způsoby poškodit absolutní suverénní moc krále, nebo mu způsobit újmu, pak na to všechno dosáhnuté a zjednané musí být nahlíženo jako na nevyřčené nebo nezjednané, a kdo něco tímto způsobem dosáhl nebo si podvodným způsobem vymohl, má být potrestán stejně tak jako ti, kteří způsobili urážku majestátu a hrubou mocí překročili absolutní moc krále.

XXVII-XXXIX. Paragrafy XXVII-XXXIX se zabývají stanovováním následnictví trůnu. Detailní a komplexní články nabyly pro evropskou politiku významu jen během Šlesvicko-holštýnské krize v letech 1864-65.

XL. ... A tak máme nyní, nakolik to umožňuje lidská prozíravost, vše nejlepším způsobem nařízeno a ustanoveno, protože prozřetelnost dosazuje vymodlený a nejjednodušší prostředek, aby zabránil všemu nepravu a těžkostem, aby umožnil, že všichni naši milovaní poddaní mohli bydlet bez bázně a jistě v klidu a v míru před všemi rozepřemi a povstáními. Samo nejmoudřejší plánování lidskosti leží ale v božích rukou, a jedno jak, jakým způsobem se věc začala, konec je u Boha, který určuje konec a východ všech věcí podle své velkolepé vůle ve své božské prozřetelnosti a otcovské náklonnosti, kterou nám radí na věčnost, našemu dědičnému královskému domu a našim říším a zemíma jejich obyvatelům.

14. listopadu 1665, dáno na našem zámku Kopenhagen pod naší pečeti.

Friedrich

